

Puolangan kunta
kunta@puolanka.fi
Maaherrankatu 7
89200 PUOLANKA

Viite: Lausuntopyyntönnö 16.6.2022

LAUSUNTO PUOLANGAN HIRVIVAARA-MURTIOVAARAN TUULIVOIMAHANKKEEN OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA (OAS)

Puolangan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Metsähallitus suunnittelee tuulivoima-aluetta Puolangan kunnan eteläosaan noin 12 kilometrin päähän Puolangan kuntakeskuksesta. Hankkeessa suunnitellaan enintään 19 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 300 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 5–10 MW ja suunnittelualueen kokonaisteho on arviolta noin 95–190 MW.

Puolangan kunta on hyväksynyt kaavoitusaloitteen hankkeen osalta kunnanhallituksen kokouksessa KH 25.03.2021 § 39. Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Hankkeelle toteutetaan YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely, joka tavoitteellisesti tulee etenemään rinnakkain kaavamenettelyn kanssa. YVA-prosessi on sama Koirakankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavaa varten. Tuulivoimahankkeen kokonaisuus muodostuu Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimapuistoalueista sekä tarkasteltavasta sähkönsiirrosta. Hanke sijoittuu Puolangan keskustajaman eteläpuolelle. Hanke kattaa kokonaisuudessaan noin 4 200 hehtaarin laajuisen alan, josta Koirakankaan osuus on noin 1 850 ha ja Hirvivaara-Murtiovaaran noin 2 350 ha. Koko hankealueen kokonaisteho tulisi 32 voimalalla olemaan noin 160–320 MW. Osayleiskaavat molemmille hankealueille laaditaan oikeusvaikutteisina, ja ne hyväksyy Puolangan kunnanvaltuusto.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyon aloitusvaiheessa. Osalliset voivat lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

OAS:issa kerrotaan mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyon osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, arvioitu aikataulu, suunnittelutyön lähtökohdat, tavoitteet ja työn aikana tehtävät selvitykset sekä vaikutusten arviointi. OAS:ia tarkennetaan tarvittaessa kaavatyon edetessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kainuussa on voimassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetun Kainuun vaihemaakuntakaavan 2030 lisäksi neljä maakuntakaavaa, jotka on hyvä todeta OAS:ssa. Kainuussa on voimassa Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1.

vaihemaakuntakaava, Kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Kaikki voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset ohjaavat yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohtaan 5.3 Maakuntakaavat esitetään lisättäväksi, että suunnitteluala sijaitsee Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M, Kainuun maakuntakaava 2020), suojelualaalla (S, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030) sekä moottorikelkkailureitillä. Kaavamerkintöjä koskevat maakuntakaavamääräykset sekä koko maakuntakaava-alueen käsittävät yleiset suunnittelumääräykset koskevat suunnittelualuetta ja ne on tarpeen todeta osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Voimassa olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tuulivoimaloiden rakentamista koskevissa yleisissä suunnittelumääräyksissä todetaan muun muassa, että "Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista". Suunnitteluala sijaitsee osittain Kainuun voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa osoitetulla tuulivoimaloiden alueella (tv-10). Kainuun liitto ehdottaa, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tuodaan esille koko tuulivoimaloiden aluetta koskeva maakuntakaavamääräys.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue ja sen rajaus täsmentyy siten kuntakaavassa tarkempien selvitysten perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on parhaillaan käynnissä (Kainuun maakuntavaltuuston päätös 17.6.2019, § 10). Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista koskeva kaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2021-31.1.2022. Maakuntakaavaluonnoksessa ei ole esitetty muutoksia hankealueille. Tuulivoimaloiden aluetta tv-10 laajemmän aluekokonaisuuden soveltuvuutta seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon on mahdollista arvioida valmisteilla olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen jatkovalmistelun yhteydessä yhteensovittaen ja huomioiden myös muut alueen maankäyttömuodot ja -tarpeet maakuntakaavan edellyttämällä yleispiirteisellä tarkkuustasolla. Tavoiteaikataulun mukaan Kainuun uusi tuulivoimamaakuntakaava on Kainuun maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyssä loppuvuonna 2022 tai viimeistään keväällä 2023.

Kainuun liitto toteaa tarkennuksena OAS:n 5.3 Maakuntakaava -kohtaan, että Kainuun voimassa olevan tuulivoimamaakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden soveltuvuutta on arvioitu Sisä-Suomen tuulivoimaselvityksessä (2011) ja Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys -selvityksessä (2013), joita Oulun

yliopisto ja Kainuun liitto ovat käyttäneet lähteinä Kainuun energiaselvityksessä vuonna 2014.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoiman suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sini Kantola
aluesuunnitteluasiantuntija

Puolangan kunta
kunta@puolanka.fi
Maaherrankatu 7
89200 PUOLANKA

Viite: Lausuntopyyntönnö 16.6.2022

LAUSUNTO PUOLANGAN KOIRAKANKAAN TUULIVOIMAHANKKEEN OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA (OAS)

Puolangan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Koirakankaan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Metsähallitus suunnittelee Koirakankaan tuulivoimapuistoa Puolangan kunnan alueelle. Hankkeessa suunnitellaan enintään 13 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 300 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 5–10 MW ja suunnittelualan kokonaisteho on arviolta noin 65–130 MW.

Puolangan kunta on hyväksynyt kaavoitusaloitteen hankkeen osalta kunnanhallituksen kokouksessa KH 25.03.2021 § 39. Osayleiskaava laaditaan siten, että sitä on mahdollista käyttää tuulivoimaloiden rakennuslupien perusteena MRL:n 77a §:n mukaisesti. Hankkeelle toteutetaan YVA-lain mukainen ympäristövaikutusten arviointimenettely, joka tavoitteellisesti tulee etenemään rinnakkain kaavamennettelyn kanssa. YVA-prosessi on sama Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavaa varten. Tuulivoimapuistohankkeen kokonaisuus muodostuu Koirakankaan ja Hirvivaara-Murtiovaaran tuulivoimapuistoalueista sekä tarkasteltavasta sähkönsiirrosta. Hanke sijoittuu Puolangan keskustajaman eteläpuolelle. Hanke kattaa kokonaisuudessaan noin 4 200 hehtaarin laajuisen alan, josta Koirakankaan osuus on noin 1 850 ha ja Hirvivaara-Murtiovaaran noin 2 350 ha. Koko YVA-hankealueen kokonaisteho tulisi 32 voimalalla olemaan noin 160–320 MW. Osayleiskaavat molemmille hankealueille laaditaan oikeusvaikutteisina ja ne hyväksyy Puolangan kunnanvaltuusto.

Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 63 §:n mukaan tulee kaavoitustyöhön sisällyttää kaavan laajuuteen ja sisältöön nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelystä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville kaavatyön aloitusvaiheessa. Osalliset voivat lausua mielipiteensä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

OAS:issa kerrotaan mitä on suunnitteilla ja missä, ketkä ovat kaavatyön osalliset, milloin ja miten alueen suunnitteluun voi vaikuttaa, arvioitu aikataulu, suunnittelutyön lähtökohdat, tavoitteet ja työn aikana tehtävät selvitykset sekä vaikutusten arviointit. OAS:ia tarkennetaan tarvittaessa kaavatyön edetessä.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Kainuussa on voimassa osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa todetun Kainuun vaihemaakuntakaavan 2030 lisäksi neljä maakuntakaavaa, jotka on hyvä tuoda

esille OAS:ssa. Kainuussa on voimassa Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, Kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Kaikki voimassa olevat maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset ohjaavat yksityiskohtaisempaa suunnittelua. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohtaan 5.3 Maakuntakaavat esitetään lisättäväksi, että suunnittelualue sijaitsee Kainuun voimassa olevassa maakuntakaavotuksessa osoitetulla maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M, Kainuun maakuntakaava 2020) sekä moottorikelkkailureitillä (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030). Kaavamerkinnot koskevat maakuntakaavamääräykset sekä koko maakuntakaava-alueen käsittävät yleiset suunnittelumääräykset koskevat suunnittelualueita ja ne on tarpeen todeta osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa.

Voimassa olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tuulivoimaloiden rakentamista koskevissa yleisissä suunnittelumääräyksissä todetaan muun muassa, että "Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista". Suunnittelualue sijaitsee osittain Kainuun voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa osoitetulla tuulivoimaloiden alueella (tv-11). Kainuun liitto ehdottaa, että osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tuodaan esille koko tuulivoimaloiden aluetta koskeva maakuntakaavamääräys.

Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Maakuntakaavassa osoitettu tuulivoima-alue ja sen rajausta täsmennetään siten kuntakaavassa tarkempien selvitysten perusteella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoima-alueiden laajuutta ja sijaintia voidaan yksityiskohtaisemmassa kaavassa muuttaa edellyttäen, että maakuntakaavan keskeiset ratkaisut ja tavoitteet eivät vaarannu. Tällaisessa tapauksessa kyseessä on hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta. Lähtökohtana on, että maakuntakaavan tavoite on turvattava samassa kaavassa, jossa maakuntakaavan ratkaisusta poiketaan. Hyväksyttävän eroavuuden edellytyksenä on lisäksi, ettei aluetta ole maakuntakaavassa varattu sellaiseen muuhun tarkoitukseen, joka estää tuulivoimarakentamisen. Hyväksyttävä eroavuus ei voi kuitenkaan tarkoittaa maakuntakaavan keskeisistä periaatteista poikkeamista eikä myöskään maakuntakaavassa erityisesti tutkitusta sijaintipaikasta poikkeamista. Maakuntakaavassa esitetyn ratkaisun kanssa ristiriidassa oleva eli maakuntakaavan vastainen kaavaratkaisu ei ole mahdollinen ilman maakuntakaavan muuttamista. Kaavaratkaisun voidaan katsoa olevan ristiriidassa maakuntakaavan kanssa, mikäli kyseessä ei ole maakuntakaavan täsmentyminen tai hyväksyttävä eroavuus maakuntakaavasta.

Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on parhaillaan käynnissä (Kainuun maakuntavaltuuston päätös 17.6.2019, § 10). Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista koskeva kaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2021-31.1.2022. Maakuntakaavaluonnoksessa ei ole esitetty muutoksia hankealueille. Tuulivoimaloiden aluetta tv-11 laajemman aluekokonaisuuden soveltuvuutta seudullisesti merkittävään tuulivoimatuotantoon on mahdollista arvioida valmisteilla olevan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen jatkovalmistelun yhteydessä yhteensovittaen ja huomioiden myös muut alueen maankäyttömuodot ja -tarpeet maakuntakaavan edellyttämällä yleispiirteisellä tarkkuustasolla. Tavoiteaikataulun mukaan Kainuun uusi tuulivoimamaakuntakaava on Kainuun maakuntavaltuuston hyväksymiskäsittelyssä loppuvuonna 2022 tai viimeistään keväällä 2023.

Kainuun liitto toteaa tarkennuksena OAS:n 5.3 Maakuntakaava -kohtaan, että Kainuun voimassa olevan tuulivoimamaakuntakaavan tuulivoimaloiden alueiden soveltuvuutta on arvioitu Sisä-Suomen tuulivoimaselvityksessä (2011) ja Kainuun

maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys -selvityksessä (2013), joita Oulun yliopisto ja Kainuun liitto ovat käyttäneet lähteinä Kainuun energiaselvityksessä vuonna 2014.

Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoiman suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa tuulivoimahankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sini Kantola
aluesuunnitteluasiantuntija

31.8.2022
Dnro 256/08.00.00/2022

Vaalan kunta
kirjaamo@vaala.fi
Vaalantie 14
91700 Vaala

Lausuntopyyntönnä 21.6.2022

LAUSUNTO VAALAN HAARASUONKANKAAN TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA SEKÄ YVA-SUUNNITELMASTA

Vaalan kunta on pyytänyt mm. Kainuun liiton lausuntoa Vaalan Haarasuonkankaan tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä YVA-suunnitelmasta.

Haarasuonkankaan Tuulipuisto Ky suunnittelee tuulivoimapuistoa Vaalan Haarasuonkankaan alueelle. Kaava-alueelle suunnitellaan enintään noin 40 uuden tuulivoimalan rakentamista. Suunniteltujen voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä. Suunniteltujen tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 6-10 megawattia (MW) ja kokonaisteho on arvioilta noin 240-400 MW. Hankealue sijoittuu Vaalan kuntaan Otermanjärven itä-eteläpuolelle. Vaalan keskustaajama sijaitsee noin seitsemän kilometrin etäisyydellä hankealueesta lounaaseen. Hankealue rajoittuu Puolangan kunnan länsiosaan Kainuun maakuntarajalle.

Tuulivoimaloiden rakentaminen edellyttää tuulivoimaosayleiskaavan laatimista. Yleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisena, jolloin sitä voidaan suoraan käyttää rakennusluvan myöntämisen perusteena. Tuulivoimapuistohankkeessa yhdistetään YVA-lain (252/2017, 5 §) mukaisesti ympäristövaikutusten arviointi (YVA) ja kaavamenettely, jolloin hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan kaavoituksen yhteydessä (MRL 9 §). Tuloksena on sekä yleiskaava että hankkeen YVA-menettely. YVA-menettelyssä arvioitavat vaihtoehdot ovat:

- VE 0: Hanketta ei toteuteta.
- VE 1: Haarasuonkankaan hankealueelle rakennetaan enintään 40 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 300 metriä.
- VE 2: Haarasuonkankaan hankealueelle rakennetaan enintään 31 tuulivoimalaa. Voimaloiden kokonaiskorkeus on korkeintaan 300 metriä.

Hankealueella tuotetun sähkön siirtämiseksi valtakunnan verkkoon on alustavasti tarkasteltavana kolme vaihtoehtoa, joista vaihtoehdot VE A ja VE B sisältävät alavaihtoehtoja:

- VE A1 Sähkönsiirto "läntinen reitti": Sähkönsiirtoa varten rakennetaan hanke-alueelta noin 16 kilometrin pituinen 110 tai 400 kV voimajohto. Reitin loppuosa kulkee VE A2:n itäpuolitse Ouluntien ympäristössä.
- VE A2 Sähkönsiirto "läntinen reitti": Sähkönsiirtoa varten rakennetaan hanke-alueelta noin 16,5 kilometrin pituinen 110 tai 400 kV voimajohto. Reitin loppuosa kulkee VE A1:n länsipuolitse Ouluntien ympäristössä.
- VE B1 Sähkönsiirto "pohjoinen reitti": Sähkönsiirtoa varten rakennetaan hanke-alueelta noin 22 kilometrin pituinen 110 tai 400 kV voimajohto. Reitin loppuosa sijoittuu Viinikanaron itäpuolitse.
- VE B2 Sähkönsiirto "pohjoinen reitti": Sähkönsiirtoa varten rakennetaan hanke-alueelta noin 22,5 kilometrin pituinen 110 tai 400 kV voimajohto. Reitin loppuosa sijoittuu Viinikanaron länsipuolitse.
- VE C Sähkönsiirto "eteläinen reitti": Sähkönsiirtoa varten rakennetaan hanke-alueelta noin 12,5 kilometrin pituinen 110 tai 400 kV voimajohto.

Vaalan kunnanvaltuusto on päättänyt 15.12.2021 § 109 käynnistää Haarasuonkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan laatimisen. Kunnanhallitus on 14.6.2022 § 154 päättänyt asettaa yleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) sekä ympäristövaikutusten arviointisuunnitelman (YVA-suunnitelman) nähtäville (MRL 63 §, MRA 30 §). OAS ja YVA-suunnitelma pidetään nähtävillä kuulemista varten 23.6.2022–31.8.2022 välisenä aikana.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja YVA-suunnitelma

Haarasuonkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja YVA-suunnitelma on selkeä ja havainnollinen kokonaisuus. Suunnitelmista käy ilmi mm. kaavoitus- ja osallistumismenettelyt ja hankealueen nykytila.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa tuodaan hyvin esille, että Kainuussa on voimassa 5 maakuntakaavaa: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihe-maakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Maakuntakaavojen kaavamerkintöjä ja -määräyksiä on käsitelty YVA-suunnitelmassa. YVA-suunnitelmassa on mainittu myös parhaillaan vireillä oleva Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen. Kainuun maakuntavaltuusto on päättänyt käynnistää vaihemaakuntakaavan laatimisen Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamiseksi 17.6.2019 (§ 10). Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista koskeva kaavaluonnos on ollut julkisesti nähtävillä 22.12.2021-31.1.2022. Lähin maakuntakaavaluonnoksessa osoitettu Ukonkankaan tuulivoimaloiden alue tv-31 sijaitsee Puolangan kunnassa hankealueesta koilliseen.

YVA-suunnitelmassa todetaan, että hankealueen välittömään läheisyyteen ei Kainuun maakuntakaavassa ole merkintöjä, ja että lähin merkintä, tuuli- ja rantakerrostuma, ge-2, sijoittuu noin 6,6 km etäisyydelle. Kainuun liitto toteaa tarkennuksena, että hankealue rajoittuu Kainuun maakuntakaavassa osoitettuun maa- ja metsätalousvaltaiseen alueeseen (M, aluevarausmerkintä, Kainuun maakuntakaava 2020), jota koskee suunnittelumääräys. Kainuun voimassa olevassa

maakuntakaavoituksessa on annettu myös koko maakuntakaava-aluetta koskevia yleisiä suunnittelumääräyksiä (mm. liikenneturvallisuus).

Koska hankealue rajoittuu Kainuun maakuntarajaan, Kainuun liitto pitää tärkeänä, että ympäristövaikutusten arvioinnissa huomioidaan tuulivoimapuiston Kainuun maakunnan puolelle kohdistuvat vaikutukset. Niitä voivat olla esimerkiksi vaikutukset ekologiin yhteyksiin, voimajohtoverkkoon, liikennejärjestelmään, maisemaan sekä tulevaan maankäyttöön, kuten asumiseen tai tuulivoimarakentamiseen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman kohdassa 7.2 on esitetty osallistumisen mahdollisuuksia. Hankkeesta tiedottamista voisi edesauttaa myös hankevastaavan verkkosivujen kautta tapahtuva tiedottaminen ja vuorovaikutus. Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä aluesuunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

13.9.2022
Dnro 310/00.04.02/2022

Fingrid Oyj
strateginen.verkkosuunnittelu@fingrid.fi

Viite: Fingrid Oyj:n tiedote 25.8.2022

KOMMENTTI LUONNOKSESTA SUOMEN SÄHKÖJÄRJESTELMÄVISIOKSI

Fingrid Oyj on pyytänyt sidosryhmiä kommentoimaan luonnosta Suomen sähköjärjestelmävisiosta 15.9. mennessä (tiedote 25.8.2022). Visio sisältää neljä erilaista tulevaisuusskenaariota sähkön tuotannon ja kulutuksen kehittymisestä vuosille 2035 ja 2045.

Tulevaisuuden sähköjärjestelmän tarkastelua varten Fingrid on julkaissut sähköjärjestelmävision luonnosraportin, jonka osana on neljä erilaista tulevaisuusskenaariota sähkön tuotannon ja kulutuksen kehittymisestä vuosille 2035 ja 2045. Visiotyön tarkoituksena on nostaa keskusteluun, millaisia tarpeita, haasteita ja mahdollisuuksia energiamurros aiheuttaa sähkömarkkinoille, kantaverkolle ja sähköjärjestelmän tekniselle toimivuudelle. Luonnosraportin kommentoinnin yhteydessä Fingrid on pyytänyt sidosryhmien ottavan laajasti kantaa, miten Suomen tulisi ratkaista tulevaisuuden haasteita.

Suomen sähköjärjestelmävisioluonnos

Kainuun liitto toteaa, että laaditut skenaarioluonnokset antavat monipuolisen kuvan erilaisista tulevaisuuden kehityspoluista ja tarpeista kantaverkon kehittämiseksi pitkällä aikavälillä. Skenaarioluonnoksista on hyvin tunnistettavista kantaverkon tulevaisuuden siirto- ja kehitystarpeet ja niiden pohjalta on laadittavissa kantaverkon kehittämiseksi tarvittavia ratkaisuja. On tärkeää, että maatuulivoimaa rakennetaan kasvavassa määrin myös Itä- ja Pohjois-Suomeen, jolloin maantieteellisesti hajautuneempi tuulivoima tuottaa sähköä tasaisemmin kuin alueellisesti keskittynyt tuulivoima. Tämä on koko Suomen energiatuotannon turvaamisen ja huoltovarmuuden kannalta tärkeä asia.

Kainuussa on käynnissä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavoituksen tavoitteeksi on asetettu noin 410 teollisen kokoluokan tuulivoimalaa tavoitevuonna 2035, joka tarkoittaisi arviolta yli 2000 MW kokonaistuotantotehoa.

Suomen energiajärjestelmää tulee kehittää niin, että huomioidaan koko Suomen kehitysmahdollisuudet energiantuotannossa erityisesti tuulivoiman osalta, sähkön siirtämisessä ja uuden energiantensiivisen teollisuuden sijoittumisessa. Itäisessä Suomessa on tuulivoimapotentiaalia, jonka hyödyntämisellä olisi huomattava vaikutus ilmastomuutoksen hillintään, uusiutuvan energian tuotantomäärään, energiaomavaraisuuteen ja maakuntien aluetalouteen. Koko Suomen kilpailukyvyyn, energiamurroksen ja huoltovarmuuden näkökulmasta on varmistettava, että

itäisin Suomikin on tulevaisuudessa tuulivoimainvestointien ja kantaverkon kehittämisen kohteena ja edelleen uusien teollisten hankkeiden mahdollinen sijaintialue. Visiotarkastelussa on myös hyvin tunnistettu vetytalouden mahdollisuuksia ja energiansiirtojärjestelmien roolia vetytalouden mahdollistajana. Itä- ja Kaakkois-Suomessa on tehty ansiokasta selvitystyötä vetytalouden kehittämiseksi. Vetytalouden edistäminen edellyttää myös merkittäviä kantaverkkoinvestointeja.

Nykyisen kantaverkon rajoitteet itäisessä Suomessa näkyvät myös siinä, miten rajoitetusti aurinkovoimaa voidaan liittää nykyiseen verkkoon.

Suomen hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen edellyttää yhteiskunnan vahvaa sähköistymistä ja tehokasta sähköverkkoa. Uusiutuvan sähköntuotannon lisääminen edistäisi myös maan huoltovarmuutta ja omavaraisuutta poikkeusoloissa.

Esitämme, että Fingrid Oyj arvioi sähköjärjestelmävisiotyössä 2022 ja myöhemmin kantaverkon kehittämissuunnitelmassa kantaverkon laajentamista maan itäosaan valtakunnan kantaverkon kehittämistarpeiden, vihreän siirtymän, huoltovarmuuden, tuulivoimapotentialin hyödyntämisen sekä itäisen Suomen teollisuuden investointihankkeiden näkökulmasta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Sotkamon kunta
Kaavoitus- ja mittaus toimisto
kirjaamo@sotkamo.fi
Markkinatie 1
88600 SOTKAMO

Viite: Lausuntopyyntö 16.8.2022

LAUSUNTO AKKONIEMEN ASEMAKAAVAMUUTOKSEN EHDOTUKSESTA

Sotkamon kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Akkonniemen asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Kaavoitettava alue käsittää Akkonniementien ja Siltasaaren välisen alueen sekä Kangaskadun, Markkinatien ja Harjukadun varrelle sijoittuvia korttelialueita Sotkamon kunnassa Keskustan asemakaava-alueella. Asemakaavoitettavan alueen pinta-ala on noin 21 hehtaaria.

Kaavamuutoksen taustalla on tarve päivittää asemakaavaa yleisesti ja tarkastella mm. kerroslukuja, kaavarajojen ja kiinteistörajoiden kohtaamista sekä rannan ja tonttien välissä olevien virkistysalueiden käyttötarkoituksia Vuokatin yleiskaavatyön yhteydessä tehtyjen linjausten pohjalta.

Alueella on voimassa oikeusvaikutukseton Sotkamon keskustan osayleiskaava.

Asemakaavaehdotus

Kainuun liiton antama lausunto asemakaavamuutoksen kaavaluonnoksesta 9.9.2021 on otettu huomioon kaavaehdotuksessa.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa asemakaavaehdotukseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
suunnittelija

15.9.2022

Dnro 273/06.00/2022

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi
PL 86
90101 OULU

Viite: lausuntopyyntöne 4.8.2022, asianumero POPELY/352/2021

LAUSUNTO TIESUUNNITELMASTA KANTATIEEN 75 PARANTAMINEN VÄLILLÄ MAAKUNNAN RAJA – RASTINKYLÄ, KUHMO

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa tiesuunnitelmasta Kantatien 75 parantaminen välillä maakunnan raja – Rastinkylä, Kuhmo. Suunnittelualue sijoittuu kokonaisuudessaan Kuhmon kaupungin alueelle alkaen Pohjois-Karjalan ja Kainuun maakuntarajalta ja päättyen Rastinkylään Petäjälamentien liittymään. Hankkeen kokonaispituus on noin 16,9 km.

Hankkeen keskeisin tavoite on parantaa kantatien 75 ajoneuvoliikenteen olosuhteita ja turvallisuutta leventämällä tietä sekä parantamalla tien rakenteellista kuntoa ja pystygeometriaa. Samassa yhteydessä parannetaan myös liittymien liiketurvallisuutta järjestelemällä yksityistie- ja maatalousliittymiä.

Tiesuunnitelma

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa tiesuunnitelmaan.

Kainuun liitto

Pentti Malinen
maakuntajohtaja

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
PL 9823
00026 BASWARE

Y-tunnus:

2496992-4